

VILIAM JUDÁK

Jezuliatko opät prichádza

VILIAM JUDÁK
JEZULIATKO OPĚŤ PRICHÁDZA

VILIAM JUDÁK

JEZULIATKO
OPÄŤ
PRICHÁDZA

SPOLOK SVÄTÉHO VOJTECHA
TRNAVA 2023

© Spolok svätého Vojtecha – Vojtech,
spol. s r. o., Trnava 2023
ISBN 978-80-8161-562-7

**VENUJEM VŠETKÝM,
KTORÍ SA USILUJÚ BYŤ VIANOČNÝMI ĽUĎMI
PO CELÝ ROK.**

**ĎAKUJEM VŠETKÝM,
KTORÍ BOLI OCHOTNÍ VYTVORIŤ
ALEBO POSKYTNÚŤ VIANOČNÉ PRÍBEHY,
ABY TAK OBOHATILI INÝCH.**

Na úvod

Vstúpili sme do obdobia, keď sú možné a keď sa začínajú diať zázraky. Predstavme si, že Boh vyše štyristo rokov neprehovoril. Odmlčal sa po prorokovi Malachiášovi, ktorý s nádejou ohlásil toto proroctvo: „Hľa, ja pošlem svojho anjela a pripraví predou mnou cestu. I zaraz príde do svojho chrámu Panovník, ktorého vy hľadáte, a anjel zmluvy, ktorého si žiadate“ (*Mal 3, 1*). Boli to štyri dlhé storočia, ba aj viac, keď mnohí dvíhali hlavu k nebu. Prešlo šesťsto rokov odvtedy, čo Sidrach, Misach a Abdenago boli zázračne vyslobodení z ohnivej pece planúcou nebeskou fakľou, a osemsto rokov od éry Eliáša a Elizea. A zrazu jeden z osemnástich tisícov starozákonných kňazov, ktorý mal priniesť kadidlovú obetu na Deň zmierenia v Jeruzalemskom chráme, sa zachvel bázňou. Zachariáš, ktorého meno znamená „Boh si pamätá“, a jeho neplodná manželka Alžbeta, ktorej meno značí „môj Boh je prísaha“, sú zapojení do dejín spásy. Toto je obdobie Božieho príchodu, Božej lásky, keď neplodná žena porodí. Ich syn Ján, ktorého meno upozorňuje na to, že „Boh je milostivý“, je predchodcom toho, ktorého očakávajú národy.

Sny sa stávajú skutočnosťou: „Hľa, panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel“ (*Iz 7, 14*), pretože „Bohu nič nie je nemožné“ (*Lk 1, 37*).

Áno, toto je starozákonný Advent, ktorý vrcholí príchodom túžobne očakávaného Mesiáša.

Pripomínáme si ho necelými štyrmi liturgickými týždňami, ktoré nás pripravujú na vianočné sviatky, ale pripravujú predovšetkým naše srdcia na stretnutie s Kristom, ktorý opäť príde ako náš Sudca.

Zázrak Vianoc spočíva v tom, že máme viac ako len dôkaz Božej existencie. Pociťujeme Božiu prítomnosť, ktorá nás pozýva konať podobne ako milosrdný Boh, ktorý sa stal človekom, lebo on je Emanuel – Boh s nami.

Spisovateľka Ann Voskampová, žena farmára a matka siedmich detí, sa však aktuálne pýta: „Ako môže Advent rozveseliť človeka, ktorý žije v kartónovej škatuli za rušným nákupným centrom uprostred decembra? Ženu, ktorú muž facká v byte nad barom, kde sa konajú firemné vianočné večierky? Tehotnú utečenkyňu na autobusovej stanici, ktorá sleduje, ako sa všetci vracajú domov, a netuší, kedy jej niekto venuje trochu jedla, láskavo sa jej prihovori a ponúkne čistú posteľ.“

Aj to je odkaz Adventu. Veď ak máme v chladničke jedlo, v skrini obliečenie a strechu nad hlavou, sme bohatší ako 75% ľudí na svete. Ak máme niečo ušetrené v banke a určitú sumu v peňaženke, patríme k 8% bohatých ľudí na svete. Ak sme schopní čítať tieto riadky, máme dar, ktorý tri miliardy ľudí v tejto chvíli nemajú. Ak nám v žalúdku neškrfka od hladu, máme dar, ktorý miliarde ľudí nie je dopriaty. Extrémna chudoba sa prejavuje tak, že ľudia nemajú prístup k základným potravinám, pitnej vode, zdravotnej starostlivosti, nemajú strechu na hlavou... 1,5 miliardy nemá na deň ani jeden dolár. Takmer tri miliardy menej ako dva doláre.

Aj na Slovensku vyše 864-tisíc, čiže 16% ľudí, je ohrozených chudobou alebo jedna tretina nie je schopná čeliť nečakaným výdavkom.

Právom sa mnohí pýtajú, prečo je vo svete naďalej toľko ľudí, ktorí trpia hladom, zatiaľ čo mnohí iní majú miliónové kontá. V niektorých západných krajinách sa za zničenie plodov zeme vyplácajú prémie, zatiaľ čo v iných častiach sveta ľudia hladujú. Ľudský rozum objavuje skôr nové nástroje ničenia ako nové cesty k životu. Vo všetkých zákutiach sveta dokážeme umiestniť prostriedky ničenia, ale nevieme tam dodať chlieb.

Prečo je to tak? I keď sú príčiny rôznorodé, hlavnou príčinou je, že naše duše sú podvyživené a naše srdcia zatvrdnuté a slepé. Srdce neukazuje cestu rozumu. Na svete panuje zmätok, lebo v našom srdci panuje chaos. Chýba mu láska, ktorá by mohla ukázať cestu spravodlivosti.

Ak poznáme Krista, máme najväčší dar, ktorý nespočetné milióny, ba miliardy ľudí nemajú. Pretože všetka naša radosť a bohatstvo

spochíva v najväčšom z darov – v Ježišovi, ktorý sa chce aj počas tohtoročných Vianoc narodiť v našom srdci, môžeme dávať svoje dary iným.

Tradične sa hovorí o troch príchodoch Pána. Prvý sa uskutočnil pred dvetisíc rokmi v Betleheme narodením Ježiša Krista, večného Božieho Syna, z Panny Márie. Tento príchod otvára nádej na iný, druhý príchod Pána Ježiša na konci časov, keď príde v sláve súdiť a založiť konečné Božie kráľovstvo. Narodenie v Betleheme bolo faktom z minulosti, nový príchod Pána Ježiša je pred nami. Je však ešte tretí rozmer adventného očakávania, a tým je naše osobné čakanie na Pánovo narodenie v našom srdci. A treba povedať, že toto očakávanie je pre každého z nás najdôležitejšie a stále aktuálne.

Obdobie Adventu sa delí na dve časti. Prvá časť trvá do 16. decembra a zdôrazňuje druhý príchod Krista, ktorý je ešte pred nami. Druhá časť, ktorá sa začína 17. decembra, nás pripravuje na oslavu prvého Pánovho príchodu, na jeho narodenie.

Na hodine kreslenia deti maľovali pozvánky na adventné predstavenie. Chlapec nakreslil anjela zvestovania, ako s kyticou v ruke pozdravuje Máriu. Teraz by chcel nakresliť pastierov a hviezdu nad maštalkou, ale i troch kráľov, ako odpočívajú. Zrazu však zostal úplne ticho a vo svojom vnútri sa spýtal: „Bože, páči sa ti ten anjel?“

„Áno, najmä tá kytica kvetov,“ odpovedal Boh.

„A...“ pokračoval chlapec, „skutočne prichádzaš k všetkým ľuďom?“

„Je to možné v každom okamihu a v každej chvíli, ale nie všetci ľudia si to všimnú.“

„A čo potom robíš?“ chcel chlapec vedieť.

„Čakám!“

„Áno,“ hovorí si zvedavec. „Advent je čas čakania. Ale čakať samému nie je pekné. Môžem ti s čakaním pomôcť.“

„Ale budeš potrebovať veľa trpezlivosti.“

„No, aspoň to skúsím, a keď si to napokon niekto všimne a povie: Oh, ty si tu! – budeme sa tešiť spolu. Dohodnuté?“

„Dohodnuté!“ odvetil Boh.

Advent aj vianočné tajomstvo nám to pripomínajú zvláštnym spôsobom. Treba sa spoločne zamyslieť, ako sa pripravovať na príchod

Pána do nášho srdca. Na tejto ceste nám môžu pomôcť aj čítania, ktoré nám Cirkev na tieto dni dáva. Preto nás môže každý deň sprevádzať uvažovanie nad Božím slovom, ktoré sledujú liturgické čítania adventnej a vianočnej liturgie.

Pri príprave tejto publikácie mi za vzor poslúžila kniha v taliančine od Alberta Vanhoya *Každodenný chlieb Slova*, ktorý ma oslovil svojou aktuálnosťou. S jeho myšlienkami sa tu môžeme stretnúť v mnohorakej forme. Preto je vhodné, skôr ako si všimneme úvahu na príslušný deň, aby sme si prečítali príslušnú biblickú časť. Vytvorme si vo svojom dome či byte, najlepšie pri svetle sviece na adventom venci, „komôrku“ a započúvajte sa do toho, čo nám Boh pripravil za pokrm na konkrétny deň. A potom sa to s Božou pomocou usilujeme zživiť v rôznych okolnostiach nášho života.

Druhá časť knihy prináša adventné a vianočné udalosti, ktoré prežívali jednotlivci alebo spoločenstvá, prípadne sa v nej nachádzajú rozličné zvyklosti, ktoré sa so slávením Vianoc v jednotlivých častiach sveta dodnes spájajú.

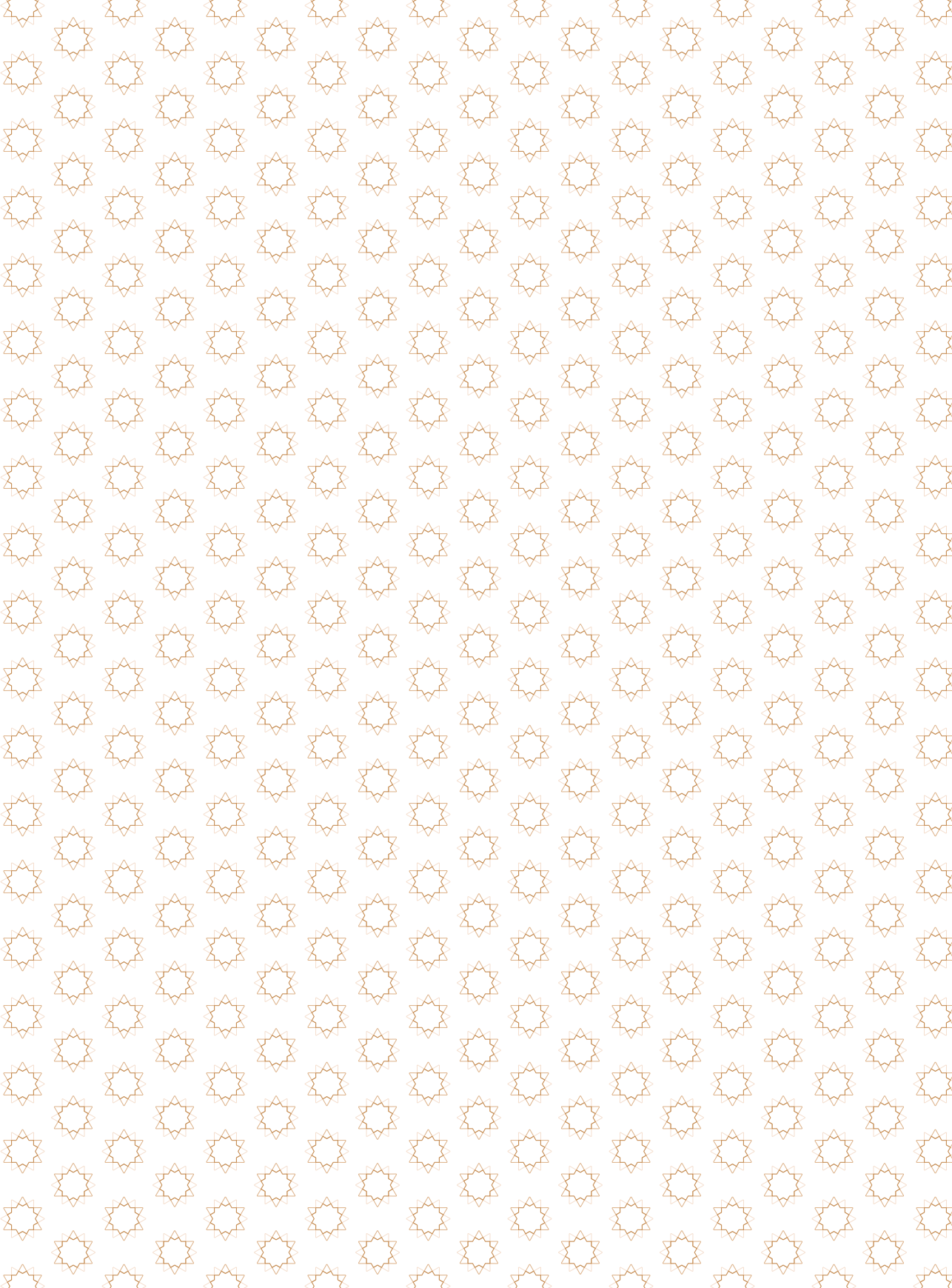
Značná časť vianočných príbehov vám bude možno známa z *Vetvičiek* od saleziána Andreja Paulinyho alebo ste sa s nimi stretli v literatúre. Niektoré budete poznať z rozprávania starších ľudí, ale nájdete tu príbehy aj úplne nové, originálne.

Mám nádej, že nás aj tohtoročná vianočná ponuka obohatí a pomôže plnohodnotne prežiť tento milostivý čas spásy.

autor

Jasličky z môjho srdca

Ako tá maštal', kde si ležal, maličký,
má moje prosté srdce krehkú postać.
Ale ak zvolíš, že chceš vo mne zostať,
sprav z môjho srdca, prosím, jasličky.
Nech Betlehem sa stane z môjho sveta,
čo nebeského Syna v sebe chráni.
Pastierske hviezdy za noci nech svietia
a sväté lúče žiaria na svitaní.
Nech rozčeria vzduch krídla cherubína,
znie anjelský chór, duch sa k nebu vzpína.
Len letmo uzrieť tvár. A zmilovania dar.
Modlím sa k tebe, Pane.
Príď zrodiť sa sem.
Amen.

1. časť

**PUTOVANIE ADVENTNÝM
A VIANOČNÝM ČASOM**

Prvá adventná nedeľa

IZ 2, 1-5; Ž 122; RIM 13, 11-14A; MT 24, 37-44

Vstupujeme do času očakávania. Nejde však o pasívne čakanie, ale o prípravu. Musíme priznať, že nemáme radi čakanie. Chceme ísť okamžite k jadru. Preto namiesto adventného času, či ešte skôr ako by mal nastať, slávime na každom kroku komerčné Vianoce. Mali by sme ale pochopiť, že musíme čakať, aby sme si očistili svoju túžbu. Adventný čas je ponukou, aby sme si pripravili láskyplné srdce na stretnutie s tým, ktorého očakávame. Naša nedočkavosť by bola inak znakom sebeckta, majetníckeho ducha, kým čakanie nás stavia do postoja tých, ktorí si tieto hodnoty vážia, pretože poznajú ich význam nielen pre pozemský život.

Náš materialistický svet kladie veľký dôraz na rýchle a konkrétne výsledky, ktoré sú viditeľné a prírodovedecky zmerateľné. Za tým sa však skrýva pohľad na realitu, ktorá je nielen obmedzená, ale priam nedostačujúca, okyptená a zdeformovaná.

Preto aj náš čas a svet potrebujú Krista. Plná pravda a dôstojnosť človeka potrebujú víziu, ktorá je širšia a väčšia. Na šťastný a naplnený ľudský život treba viac ako to, čoho sa dokážeme dotknúť, čo môžeme vidieť, cítiť či inak sa o tom svojimi zmyslami presvedčiť.

Arcibiskup Thomas E. Gullickson, apoštolský nuncius vo Švajčiarsku, na tému príchodu Ježiša Krista v Chráme sv. Petra a Pavla v Zürichu (2018) povedal: „Ako deti sme boli nadšení domorodcami, ktorí žili z lovu a chytania rýb. Boli sme nadšení národmi, ktorým sa s obmedzenými prostriedkami podarilo uskutočniť veci, ktorých dnes už nie sme schopní. Obdivovali sme tieto kmene, ktoré síce žili z ruky do úst, ale napriek tomu boli schopné, aj keď bez plnosti ľudom daných možnosti, zabezpečiť prežitie svojho rodu. Obklopení mnohými duchmi a démonmi žili bez Boha a Otca Ježiša Krista. Bez ohľadu na naše detské nadšenie pre isté talenty, ktoré im dovoľovali život v súlade s prírodou, neboli to ešte nijaké vyvinuté, ale skôr zaostalé kultúry.

To, čo môžeme povedať o primitívnych národoch aj s obdivom na dosiahnuté úspechy, to možno povedať aj o veľkých ateistických ideológiach dnešnej doby. Vylučujú Boha zo svojho života, pohrdajú Katolíckou cirkvou a útočia na ňu. To isté možno povedať aj o praktických ateistoch bez toho, žeby sa k nám správali nepriateľsky. Títo skôr mierumilovní ateisti žijú často uväznení v osidlach svojich elektronických prístrojov, visia na svojich smartfónoch alebo neviem na čom ešte. Zostáva im zavtorená plnosť ľudských skúseností, ktoré ľudský život ponúka, a tým je stretávanie s Bohom a jeho evanjeliom v Cirkvi. Kultúra bez očakávania Pána, ktorý príde, aby nás vykúpil, je úbohou a zaostalou kultúrou.“

Náš život, vďaka Bohu, nie je obmedzený na to dočasné, pominuteľné. Naša hodnota nie je ohraničená hrobom. My nežijeme iba „z ruky do úst“, ale naše dni – či už ich je málo, alebo veľa – sú zamerané na Boha, na Syna človeka, ktorý príde v hodinu, o ktorej nevieme. Preto budme trpezliví, a staneme sa bohatými v láske k sebe navzájom, aby nás jeho príchod neprekvapil. Žime v jeho prítomnosti, veď už musí byť prítomný, aby nás na tu chvíľu pripravoval; prítomný istým spôsobom, aby pripravoval svoj príchod iným spôsobom. A toto je naša útecha: vedieť, že Pán je už prítomný v nás a že on sám pripravuje svoj príchod, ak mu to dovolíme.

Zamyslime sa nad príkladom. Istá žena stretla pred svojím domom troch starších mužov. Tí sa jej predstavili ako Bohatstvo, Úspech a Láska. Chcela ich pozvať k sebe, ale oni jej povedali, že pozvať môže iba jedného z nich a nech si teda premyslí, ktorý z nich to bude. Žena vošla do svojho domu a začala sa s manželom radiť, koho pozvať. Ten hovoril, aby pozvali Bohatstvo a naplnili ním celý svoj domov. Žena chcela pozvať Úspech, aby tak zabezpečili lepšiu budúcnosť pre svoju dcérku. Dcéрка počula, ako sa rodičia hádajú, a tak zišla dolu po schodoch a začala ich prosiť, aby pozvali Lásku. Rodičia nakoniec súhlasili. Žena vyšla a pozvala do domu Lásku. No nečakane vošli všetci traja. Žena sa preto spýtala muža menom Bohatstvo, prečo vošli všetci, keď vojsť mal len jeden. On jej odpovedal: „Ak by ste pozvali mňa alebo Úspech, išiel by len jeden z nás, ale kam ide Láska, tam ideme aj my.“

Keď dnes budeme variť nedeľný obed, upratovať, piecť či akýmkoľvek spôsobom sa pripravovať na Vianoce, spájajme svoju činnosť s tichou modlitbou a prosme Boha, aby naše „svetské“ povinnosti zmenil na lásku; ona nás pripraví na stretnutie a prebývanie s Ježišom, ktorý je láska.

Pondelok 1. týždňa

IZ 2, 4, 2-6; Ž 122; MT 8, 5-11

S akou predstavou vstupujeme do čarovného, ale aj posvätného obdobia Adventu? Božie slovo nám aj v tomto období ponúka odpoveď. Dnešné čítanie vyjadruje hodnotu nádeje. Starozákonný evanjelista – prorok Izaiáš, ktorý nás bude sprevádzať po tieto dni, vykreslil pred našimi očami úchvatnú víziu Božieho kráľovstva. Napĺňa túžby tých, čo chcú byť slobodní. Všetky krásne veci, po ktorých ľudia všetkých čias prahnú a ktoré do nich zasial Boh, sa stanú skutočnosťou.

Dnešné evanjelium nám radí, ako ísť v ústrety Kristovi, ktorý prichádza. Musíme si predovšetkým uvedomiť, čo potrebujeme, a prosiť o to, čo potrebujeme. Preto sa musíme zastaviť a uvedomiť si pomoc, ktorú nám Boh ponúka. Môžeme si to priblížiť nasledujúcou udalosťou.

Ráno v januárový piatok (12. januára 2017) prišiel v tričku, džínсах a so šiltovkou na hlave mladý muž do vstupnej haly stanice metra, ktorá sa nachádza v centre Washingtonu, obklopenom federálnymi úradmi. Vybral husle z ošúchaného puzdra, nechal ho otvorené pri svojich nohách a začal hrať.

Ako prvú hral *Ciacconu* od Johanna Sebastiana Bacha. Je to duchovne silná, citovo hlboká, kompozične dokonalá a na predvedenie veľmi náročná skladba z roku 1720. Zahral ju bez jednej chybičky a s veľkým entuziazmom.

Ako druhú hral svetoznáme dielo plné úcty k Božej Matke, hudobnú modlitbu *Ave Maria* z roku 1825 od Franza Schuberta.

Počas 43 minút zahral šesť klasických skladieb. Za ten čas prešlo popri ňom 1 097 ľudí, z nich sa aspoň na jednu minútu pristavilo iba sedem. Dvadsaťsedem ľudí hodilo nejaký peniaz a utekalo ďalej. Celkovo sa nazbieralo 32 dolárov a 17 centov. Prevažná väčšina akoby nepočula krásu hudby a nevníkala huslistu, ktorý hral na husliach z roku 1713, vyrobených ručne slávnym talianskym majstrom Antoniom Stradivariom, ktorých súčasná cena je okolo tri a pol milióna dolárov.

Tým huslistom bol medzinárodne uznávaný virtuóz Joshua Bell (* 1967). Časopis *The Washington Post* usporiadal tento experiment, aby zistil, nakoľko ľudia dokážu vnímať krásu vo všedných okolnostiach, ako ich krása dokáže osloviť. Treba povedať, že Joshua Bell tri dni pred týmto experimentom hral v preplnenej Bostonskej symfonickej sieni, kde jeden lístok na jeho koncert stál najmenej sto dolárov.

O dva týždne neskôr hral v hudobnom centre v Strathmore, kde si prítomní z úcty k nemu ani nesadli, ale celý koncert ticho stáli a tak počúvali jeho hru. Vtedy na stanici metra, keď prestal hrať, nezaznel žiaden potlesk. Experiment iba vyvolal zvláštny pocit z toho, ako okoloidúci ignorovali krásu hudby.

Vo víre povinností alebo predvianočných zbytočností ani my nevnímame ponúkanú Božiu ruku, ktorá nás chce obohatiť aj v tomto milostivom čase. Stotník z dnešného evanjelia to vo svojej pokore pochopil a uveril v Ježišovu moc aj cez jeho slovo. My však často nevidíme hodnoty, ktoré sú nám na dosah.

Pripomína mi to obraz z morského života. Jedného dňa plával žralok v mori a uvidel veľrybu. Rozhodol sa k nej priplávať a dal sa s ňou do reči. Ako sa tak rozprávali, spýtal sa žralok veľryby: „Veľryba, ty máš už veľa rokov a preplávala si veľké vzdialenosti. Povedz mi, prosím ťa, kde je oceán.“ Veľryba mu odpovedal: „V oceáne žiješ, oceán je tu.“ Žralok jej neveril, a preto sa znova opýtal: „Prosím ťa, naozaj povedz mi, kde je oceán?“ Veľryba mu znova odpovedala, že v ňom žije. Neveriaci žralok sa obrátil a odplával.

Aj my často hľadáme to, čo už dávno máme.

Advent nás učí dôvere, aby sme neočakávali Pána v tej podobe, ktorú si vysnívame. Prosme, aby pomohol našej viere prijať ho tak, ako k nám tajomne prichádza.

Advent v nás vzbudzuje radosť, ale zároveň zaväzuje k zodpovednosti... Mnohí ľudia nedôverujú Bohu, obávajú sa Božieho pohľadu a vyhýbajú sa mu. Preto ich ani nemožno osloviť vianočnými hodnotami. Boh rešpektuje rozhodnutie každého. Ale pozerá sa na nás láskavými Ježišovými očami, a to je podstata Vianoc. Usilujme sa ho prijať a pomôžme aj iným, aby to pochopili.